

La màgia del Druïda

Art i literatura es donen la mà en una revista menorquina

H a iniciatives culturals minoritàries que ho són per insuficiència, i n'hi ha que ho són per vocació. Aquest darrer és el cas d'una publicació literària que l'any 1980, a Menorca, en una carpeta blanca amb irisacions grisenques i sota el títol de *Druïda*, presentava un primer número preciós, constituït monogràficament per làmines que combinaven fotografies de finestres, portes i escales de Menorca, amb *tankes* escrites pel poeta Pere Gomila.

«Ja sabeu que aquesta revista és una partida de dòmino», deien al seu manifest de presentació. «Cada número correspon a una jugada de la partida». Evidentment, la primera jugada fou un doble sis. Un any després, en 1981, algú posava damunt la taula un sis/cinc de vuitanta pàgines i tapes de cartó dur, amb vuit contes de Víctor Compta i il·lustracions de Maria Casassas. L'any 1982 apareixia el cinc/dos, també amb format de llibre i amb uns poemes bastant al·luci-

nants d'Enric Casasses. Després, ha calgut esperar l'any que vivim, aquest orwellià 1984, per veure la jugada més sorprenent: un dos/sis absolutament inesperat i màgic.

Dins una capsula plana de color de gos quan fuig, *Druïda* ha posat onze llibres color crema, en els quals s'emparellen poemes i dibuixos, gravats, *collages* o aquarel·les d'escriptors com Espriu, Estellés, Martí i Pol, Brossa, Blai Bonet, Foix, Llompart, Vinyoli, Vidal Alcover, Viladot i Villangómez, i artistes plàstics com Boix, el mateix Viladot, Tàpies, Guinovart, Subirachs, Pla Boada, Ràfols Casamada, Alfaro, Vives Campomar, Calbet i Hernández Pijuan. El número fou presentat, fa uns mesos, al públic illenc, i no sabem si la perplexitat admirativa no ha fet massa destrosses entre la minoria lectora d'aquelles terres. A Catalunya el distribueix Leviatan, mentre al País Valencià a penes n'hauran arribat uns pocs exemplars a uns quants subscriptors afortunats. I el cas és que el producte s'ho val.

Amb disseny de Ricard Pla Boada i un equip per al qual l'exquisit i l'imaginatiu són normes centrals, *Druïda* pertany a la família d'aventures com ara *Ecze-ma*, de Sabadell (iniciada l'any 1978) o la mallorquina *Blanc d'Ou*, que visqué pels volts de l'any 1978. Només, si de cas, és més esteticista que aquelles i no tan experimental.

Siga com siga, aquest quart número de *Druïda*, nascut d'una llarga espera, constitueix una petita biblioteca tancada en una capsula. Espriu hi publica, en companyia de dibuixos de J. M. Subirachs, un grapat de poemes de *Setmana Santa* (1971). Blai Bonet i Josep Guinovart comparteixen volum, l'un amb *Hamlet i l'aparició* i l'altre amb set dibuixos recents. Una col·laboració curiosa és la de Miquel Martí i Pol, amb cinc poemes plens de vital avidesa iniciàtica, i Andreu Alfaro, que hi aporta tres nus a penes perfilats. La poesia juganera de Vidal Alcover combina amb els gravats de Vives Campomar. El valencià Vicent Andrés Estellés publica un *Cançonero*

del duc de Calàbria, que el també valencià Manuel Boix ha aconseguit convertir en un dels llibres més atractius.

Unes suaus aquarel·les d'Albert Ràfols Casamada es donen la mà amb uns elegants poemes en prosa de Josep Maria Llompart. La lírica subtil de Marià Villangómez fa el contrapunt amb les melancòliques creacions de Vicens Calbet. Composicions extretes de l'univers surreal de Foix van acompanyades per l'escriptura colorista de Ricard Pla Boada. Guillem Viladot, per la seua banda, publica *Les pipes gegants* i un conjunt de *collages* en els quals objectes i lletres dibuixen jocs hermètics. Una petita antologia de poemes de l'escriptor delicat i intimista que és Vinyoli troba companyia amb les aquarel·les de Joan Hernández Pijuan. I, com a punt final, ni més ni menys que la investigació poètica de Joan Brossa i els traços materials, tangibles, d'Antoni Tàpies. Tot plegat, una meravella insòlita, una màgia, la del *Druïda*, que s'ha de gaudir.